

چکیده

موضوع این رساله، حقوق مالکیت فکری از منظر فقهی و حقوقی می‌باشد. منظور از فقه، فقه امامیه و مقصود از حقوق، حقوق موضوعه در ایران است. در این نوشتار مسائل مالکیت فکری از این دو دیدگاه مورد مقایسه قرار می‌گیرد.

هدف از نگارش این رساله، ترویج مقوله مالکیت فکری در بین پدیدآورندگان و استفاده‌کنندگان آثار می‌باشد.

حقوق مالکیت فکری از مسائل مستحدثه‌ای است که مفهوم کنونی آن در فقه اسلام سابقه‌ای نداشته و همگام با پیشرفت جوامع و تکنولوژی، رشد یافته است.

این پژوهش، با سیری در مفاهیم و پیشینه تاریخی حقوق مالکیت فکری در تاریخ و تمدن اسلامی و پس از آن در ایران، به مهم‌ترین کنوانسیون‌های بین‌المللی موجود و کپی رایت اشاره‌ای داشته، ضمن تبیین مسائل حقوقی مربوطه، به بررسی دیدگاه‌های مثبت و منفی درباره‌ی مشروعیت حقوق فکری می‌پردازد. در خاتمه نیز مقایسه‌ای بین مواد قانونی و فقه امامیه صورت گرفته است.

نگارنده با این فرض اساسی که حقوق مالکیت فکری از نظر فقهی مشروعیت دارد، پس از نقل و نقد آراء و ادله موافقین و مخالفین این حقوق، در می‌یابد که دلیل عرف و سیره عقلا و قاعده فقهی لاضرر برای تایید این فرض، کم‌ترین اشکال را دارند. از طرفی اگر دلایل یاد شده نیز، برای اثبات شرعیت حقوق مذکور کافی نباشد از باب حکم حکومتی، می‌توان مشروعیت این حقوق را اثبات کرد. چرا که بزرگوارانی مانند امام خمینی ره و آیت الله صافی گلپایگانی دامت برکاته که از مخالفان مشروعیت حقوق مذکور هستند، با ارائه راه‌کاری هم‌چون حکم حکومتی ولایت فقیه، راه حل این مشکل را بیان فرموده‌اند.

قابل ذکر است که در این اثر از کتب و مقالات فقهی و حقوقی استفاده شده و روش گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای می‌باشد.

واژگان کلیدی: مال، حق، مالکیت فکری، پدیدآورنده، اثر، کپی رایت.

